

คุณภาพผลงานทางวิชาการของสายสนับสนุนวิชาการ

เสถียร คามิศักดิ์***

ข้อ 9 ของประกาศ ก.พ.อ. เรื่องมาตรฐานการกำหนดระดับตำแหน่งและการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น พ.ศ. 2553 กำหนดว่า “ให้สภาสถาบันอุดมศึกษา กำหนดระดับคุณภาพของผลงาน”

ผลงานที่แสดงความเป็นผู้ชำนาญงาน หรือผู้ชำนาญงานพิเศษ หรือผู้ชำนาญการ หรือผู้ชำนาญการพิเศษ หรือผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ก.พ.อ. กำหนดว่า ต้องมีผลงานคือ คู่มือปฏิบัติงานหลัก ผลงานเชิงวิเคราะห์ ผลงานเชิงสังเคราะห์ ผลงานวิจัย หรือผลงานลักษณะอื่น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนางานในหน้าที่ การพัฒนาหน่วยงาน หรือการพัฒนางานของสถาบันอุดมศึกษา

ตัวชี้งานคู่มือปฏิบัติงานหลัก ผลงานเชิงวิเคราะห์ ผลงานเชิงสังเคราะห์ ผลงานวิจัย หรือผลงานลักษณะอื่น จะมีคุณภาพ ดีเด่น ดีมาก ดี พอใช้ หรือควรปรับปรุง จะเป็นอย่างไร ก.พ.อ. ไม่ได้กำหนดไว้เหมือนผลงานทางวิชาการของสายวิชาการ ตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ฉบับลงวันที่ 1 มีนาคม 2550

เมื่อ ก.พ.อ. มิได้กำหนดให้มีความเป็นกลางไว้ และให้แต่ละสภามหาวิทยาลัยกำหนด ท่านผู้อ่านคงจะคาดการณ์ออกมา มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย มีจำนวน 76 แห่ง คุณภาพของผลงานแต่ละมหาวิทยาลัยคงมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ยกเว้นมีเครือข่ายที่สัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อาจจะเหมือนกันหรือคล้าย ๆ กันบ้าง

ประเด็นสำคัญจะเอาอะไรเป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผลงาน หากไม่มองไปที่ความหมายของผลงานแต่ละด้าน และพิจารณาจากคุณภาพของผลงานของตำแหน่งทางวิชาการ ที่กำหนดเป็นกลางโดย ก.พ.อ. ไว้เป็นมาตรฐาน ซึ่งในส่วนตรงนี้ ปชท หรือเครือข่ายงานบริหาร

งานบุคคล อาจจะมีการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หาวิธีการกำหนดระดับคุณภาพของผลงานของสายสนับสนุนวิชาการให้เป็นแนวเดียวกัน หรือเป็นแนวกลางให้สถาบันอุดมศึกษายึดเป็นแนวทางในการยกย่องระดับคุณภาพของผลงานให้แต่ละสภาอุดมศึกษาออกข้อบังคับต่อไป

แนวทางในการยกย่องระดับคุณภาพของผลงานสายสนับสนุนวิชาการ จากการศึกษาระดับคุณภาพผลงานของตำแหน่งสายวิชาการ และจากการศึกษาจากความหมายของตัวผลงานแต่ละด้าน และจากประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรบรรยายการเขียนคู่มือปฏิบัติงาน หลักการทำงานเชิงวิเคราะห์ และการทำงานเชิงสังเคราะห์ พอสรุปแนวทางการยกย่องระดับคุณภาพผลงานของสายสนับสนุนวิชาการได้ดังนี้

คู่มือปฏิบัติงานหลัก

ระดับพอใช้ หมายถึง เป็นเอกสารที่จัดทำเป็นรูปเล่มที่มีรูปแบบเป็นสากล โดยระบุขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน มีความถูกต้องในการใช้ภาษา ตลอดจนอ้างอิงกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานในเบื้องต้น

ระดับดี หมายถึง เป็นเอกสารที่จัดทำเป็นรูปเล่มที่มีรูปแบบเป็นสากล โดยระบุขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเรียงตามลำดับเนื้อหา ตลอดจนสรุปกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ถูกต้อง ทันสมัย เพื่อใช้เป็นหลักการปฏิบัติงานและวิธีการปฏิบัติงาน มีการอ้างอิงอย่างถูกต้อง รวมทั้งมีแนวทางไขปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ยุ่ยากซับซ้อน

ระดับดีมาก หมายถึง นอกจากอยู่ในเกณฑ์ระดับดีแล้ว จะต้องนำเสนอแนวคิดของตนเองในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

*** บุคลากรเชี่ยวชาญ อดีตผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ และอดีตผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาระบบและบุคคล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ระดับดีเด่น หมายถึง นอกจากจะอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากแล้ว จะต้องนำเสนอเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานในหน้าที่

ผลงานเชิงวิเคราะห์

ระดับพอใช้ หมายถึง เป็นงานวิเคราะห์ที่มีความชัดเจนของปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ มีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ มีการแยกแยะองค์ประกอบ และหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ เสนอผลการวิเคราะห์ สรุปและวิพากษ์ผลการวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น

ระดับดี หมายถึง นอกจากอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้แล้ว จะต้องเป็นผลงานที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐานหรือมีวิธีการทำงานที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น หรือให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน

ระดับดีมาก นอกจากอยู่ในเกณฑ์ระดับดีแล้ว จะต้องเป็นผลงานที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจด้วยข้อเท็จจริง และเหตุผล แสดงถึงความสามารถ ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญในงานที่ศึกษาวิเคราะห์

ระดับดีเด่น หมายถึง นอกจากจะอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากแล้ว จะต้อง

(1) นำเสนอเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานในหน้าที่หรือหน่วยงาน และ

(2) เป็นที่เชื่อถือและยอมรับในวงวิชาชีพนั้น ๆ หรือ

(3) ได้มีการพิมพ์เผยแพร่หรือนำเสนอที่ประชุมสัมมนาวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ หรือ

(4) เป็นผลงานที่ได้รับรางวัลหรือได้รับอ้างอิงเชื่อถือได้ และเป็นที่ยอมรับของผู้เชี่ยวชาญในสาขาหรือในวิชาชีพนั้น ๆ

ผลงานเชิงสังเคราะห์

ระดับพอใช้ หมายถึง เป็นผลงานที่แสดงการรวบรวมเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ถูกต้องทันสมัย มีความ

สมบูรณ์ ความลึก มีรูปแบบ มีความเหมาะสมในการใช้ภาษา และการอ้างอิงแหล่งที่มา มีการเสนอแนวคิดของตนเองเข้าด้วยกัน โดยอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำให้เกิดเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานในหน้าที่

ระดับดี หมายถึง นอกจากอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้แล้ว จะต้องทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพในงานหน้าที่

ระดับดีมาก หมายถึง นอกจากอยู่ในเกณฑ์ระดับดีแล้ว จะต้องเป็นผลงานที่แสดงถึงความรู้ความสามารถ ความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญในการพัฒนาระบบงาน

ระดับดีเด่น หมายถึง นอกจากอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากแล้ว จะต้อง

(1) เป็นงานบุกเบิกและมีการสังเคราะห์ถึงระดับสร้างองค์ความรู้ใหม่ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และ

(2) เป็นผลงานที่เชื่อถือและยอมรับในวงวิชาชีพนั้น ๆ หรือ

(3) ได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำเสนอในที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ หรือ

(4) เป็นผลงานที่ได้รับรางวัลหรือได้รับการอ้างอิงที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับของผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ

ผลงานวิจัย

ระดับพอใช้ หมายถึง เป็นงานวิจัยที่มีกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอนถูกต้องเหมาะสมในระเบียบ วิธีวิจัย ตั้งแต่ความชัดเจนของปัญหาและวัตถุประสงค์ การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีการดำเนินการวิจัย การเสนอผลการวิเคราะห์ การสรุปและการอภิปรายผล และการเสนอรายงานการวิจัย แต่ยังมีได้แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือยังไม่ได้มีการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างชัดเจน

ระดับดี หมายถึง นอกจากจะอยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้แล้ว จะต้องแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพหรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่หรือหน่วยงานได้เป็นอย่างดี

ระดับดีมาก หมายถึง นอกจากอยู่ในเกณฑ์ระดับ ดีแล้ว จะต้อง

(1) เป็นผลงานที่แสดงถึงการวิเคราะห์ อภิปรายผล และนำเสนอผลเป็นความรู้ใหม่ที่ลึกซึ้งกว่างานเดิมที่เคยมี ผู้ศึกษาแล้ว และ

(2) เป็นประโยชน์ด้านวิชาการหรือวิชาชีพอย่าง กว้างขวางหรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างแพร่หลาย ระดับดีเด่น หมายถึง นอกจากอยู่ในเกณฑ์ระดับ ดีมากแล้ว จะต้อง

(1) เป็นงานบุกเบิกที่มีคุณค่ายิ่ง และมีการ สังเคราะห์อย่างลึกซึ้งจนทำให้เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือวิชาชีพอย่างชัดเจน หรือและ(เชี่ยวชาญ/เชี่ยวชาญ พิเศษ)

(2) เป็นที่ยอมรับและได้รับการอ้างอิงอย่าง กว้างขวางในวงวิชาการหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในระดับชาติ หรือนานาชาติ

ผลงานลักษณะอื่น

ระดับพอใช้ หมายถึง เป็นผลงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการวิเคราะห์ผลงาน และสามารถนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานใน หน้าที่ได้

ระดับดี หมายถึง เป็นผลงานใหม่หรือเป็นการ นำสิ่งที่มีอยู่แล้วมาประยุกต์ด้วยเทคนิควิธีการใหม่ ๆ และสามารถนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ หรืองานของหน่วยงานได้เป็นอย่างดี

ระดับดีมาก หมายถึง นอกจากอยู่ในเกณฑ์ ระดับดีแล้ว จะต้อง

(1) ได้รับการรับรองโดยองค์กรทางวิชาการ หรือ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในสาขาหรือวิชาชีพนั้น ๆ หรือ

(2) เป็นผลงานที่สร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพนั้นๆ

ระดับดีเด่น หมายถึง นอกจากอยู่ในเกณฑ์ระดับ ดีมากแล้ว จะต้องเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในวงวิชาการหรือ วิชาชีพนั้น ๆ ในระดับชาติหรือนานาชาติ

การยกย่องระดับคุณภาพดังกล่าวข้างต้น น่าจะ เป็นแนวทางให้มีกรวิพากษ์วิจารณ์ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อ ปชมท หรือเครือข่ายบริหารงานบุคคลจะนำไป รวบรวมสรุปไว้เป็นเกณฑ์กลางเพื่อประกอบการนำไปใช้ ของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. ประกาศ ก.พ.อ.(2553), เรื่อง มาตรฐานการกำหนด ระดับตำแหน่งและการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนใน สถาบันอุดมศึกษาให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น พ.ศ. 2553 ฉบับลงวันที่ 22 ธันวาคม 2553
2. “ประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณา แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รอง ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนพิเศษ 39 ง ลงวันที่ 2 เมษายน 2550

ประวัติผู้เขียน

- *** บุคลากรเชี่ยวชาญ อดีตผู้อำนวยการกองการ เจ้าหน้าที่ และอดีตผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาระบบ และบุคคล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- *** ปัจจุบันที่ปรึกษา ปชมท ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการ อุดมการณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชชมงคลพระนคร และผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการ ประเมินเพื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ** ผลงานเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน การทำงานเชิง วิเคราะห์ และการทำงานเชิงสังเคราะห์ และวิทยากร บรรยาย